

Kommunstyrelsen/Kommunfullmäktige

Utlåtande över motion – Sociala villkor vid kommunala tjänsteupphandlingar

Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens ordförande föreslår kommunstyrelsen och kommunfullmäktige besluta att med hänsyn till nedan utlåtande avslå motionen.

Ärendebeskrivning

Vid Kommunfullmäktiges sammanträde den 2016-04-25, § 24c väcktes rubricerad motion från Hans Wahlström (S). Ett yttrande över motionen har inkommit från kommunledningskontoret. Kommunalrådskansliet lämnar följande utlåtande över motionen:

Lagregler om krav på villkor enligt kollektivavtal vid offentlig upphandling är redan införda. Reglerna trädde i kraft den 1 juni förra året - men först efter omfattande debatt och efter att lagförslaget hade ändrats i olika delar. Mycket av kritiken handlade om att det blir ett svårförutsägbart system som blir svårt att tillämpa, särskilt för de många små företagen som står utan kollektivavtal.

Reglerna omfattar beloppsmässigt större upphandlingar, där kontraktens värde ligger över EU:s tröskelvärden. Reglerna innebär att i sådana upphandlingar ska upphandlande myndigheter bedöma om det föreligger risk för oschysta arbetsvillkor vid utförandet av det kontrakt som ska upphandlas. Om det bedöms finnas sådana risker ska myndigheten ställa krav på villkor om lön, semester och arbetstid i nivå med vad som gäller enligt kollektivavtal. Bestämmelserna innebär dock inte att det blir tillåtet att ställa krav på att leverantören ska vara bunden av ett kollektivavtal.

Det är viktigt att konstatera följande;

- Att lagreglerna inte ställer krav på att villkor enligt kollektivavtal ska ställas på bred front, utan enbart i sådana situationer när det föreligger risk för oskäliga arbetsvillkor.

- Att det är ett mycket komplext arbete för upphandlande myndigheter att slå fast vilket kollektivavtal och vilka villkor som ska gälla. Kollektivavtalen och deras villkor är inte allmänt tillgängliga och det är arbetsmarknadens parter

som uttolkar dem.

Gävle kommun har alltid ställt krav på goda arbetsvillkor. Krav som möter och är i enlighet med de kollektivavtalsenliga villkor som finns. Viktigt är att kraven som ställs måste vara tydliga och förutsägbara för företagen, så att inga lokala företag med goda arbetsvillkor utestängs från våra upphandlingar.

Motionären vill i sin motion att Gävle kommun ska gå längre än vad lagen föreskriver kring att ställa kollektivavtalsenliga villkor. Att gå utanför lagen kan bli både oförutsägbart och otydligt för kommunen som upphandlande myndighet. Vidare föreslår motionären att Gävle kommun ska skapa en egen organisation för att kontrollera hur företagen lever upp till de sociala kraven.

Det ska aldrig råda några tvivel om att Gävle kommuns upphandlingar ställer krav på goda arbetsvillkor. Gävle kommun ska som upphandlande myndighet följa våra skyldigheter.

Enlig lag är upphandlande myndigheter skyldiga att ställa arbetsrättsliga villkor om lön, semester och arbetstid i nivå med kollektivavtal om det är behövligt. Denna skyldighet, att säkerställa att antagen leverantör ger sina anställda åtminstone vissa minimivillkor, gäller vid upphandling av varor, tjänster, byggtreprenader samt koncessioner som uppgår till minst de tröskelvärden som gäller enligt respektive lag. Bestämmelserna om arbetsrättsliga villkor i LOU, LUF och LUK gäller dock inte för upphandlingar under tröskelvärdena och inte heller för upphandling av sociala tjänster och andra särskilda tjänster.

När upphandlande myndighet ställer krav, så ska kraven även kontrolleras under avtalstiden. Det gäller givetvis även om man ställer krav på villkor enligt kollektivavtal. Upphandlingsmyndigheten har i uppdrag att ge vägledning om hur de nya reglerna ska tillämpas. Vägledningen bör användas istället för att hitta på egna modeller. Annars blir resultatet än mer spretiga och oförutsägbara arbetsrättsliga villkor.

Beslutsunderlag

- Motion (S) Sociala villkor vid kommunala tjänsteupphandlingar
- Yttrande från Kommunledningskontoret, Ekonomi
- Utlåtande över motionen

Kommunstyrelsens ordförande
Patrik Stenvard (M)